

Nắm lấy cốt lõi thiết thực của đạo Bụt

Các bạn thân mến,

Ông Bà ta có hai chữ thường đi đôi với nhau như hai từ Học Hỏi rất hay, có học thì bắt buộc phải có hỏi, vì có hỏi thì ta sẽ sáng thêm ra, hiểu rộng ra...nhưng đôi khi hỏi không đúng tâm, đúng tứ, hoặc hỏi để thỏa mãn cho cái Tôi thì lại không lợi ích gì.

Hôm nay tôi muốn chia sẻ với các bạn trong môi trường tìm hiểu và học hỏi những lời Bụt dạy. Trên con đường tìm hiểu Phật Giáo, có không ít người hay đặt ra những câu hỏi mà ngay cả chính tôi cũng đã từng thắc mắc, nhưng sau bao nhiêu năm học và hỏi Đạo, tôi nhận ra những thắc mắc này thật là xa vời, thiếu thực tế như: Làm sao để biết kiếp sau của mình? Niết Bàn là gì? Vũ trụ từ đâu mà có? Ta từ đâu đến và khi chết thì ta sẽ đi về đâu? v.v...và ít khi họ nghĩ, suy tư đến những vấn đề thiết thực và quan trọng như: Đạo Bụt có giúp ta đáp ứng được những mong ước của ta trong cuộc sống hiện tại này không? Đạo Bụt có thật sự chủ trương xây dựng một xã hội, một cộng đồng mà trong đó mọi người có thể sống an vui, hài hòa, lành mạnh với nhau hay không? Và cũng chính vì lý tưởng này mà Bụt đã xa rời cung điện ngai vàng, vợ đẹp con ngoan để tìm cho chính mình và cho nhân loại một con đường có thể đáp ứng được nếp sống „bình thường tâm thị Đạo!“ trong cõi Ta Bà hiện thực này.

Thực tế hơn nữa, câu hỏi mà ta nên đặt ra trong hoàn cảnh hiện tại là: Con người trên trái đất này đang thật sự căng thẳng, bất an, sợ hãi vì tranh giành ảnh hưởng chính trị, kinh tế, quyền lợi v...v...đó là chưa nói đến sự thay đổi thời tiết, khí hậu và những hậu quả tai hại mà thiên nhiên đang ập đến...Vậy Đạo Bụt mà ta đang tu tập, học hỏi và hành trì có giải pháp nào giúp con người thoát khỏi những lo lắng, sợ hãi ấy không? Và đây là những vấn đề thiết thực, cấp bách cần được giải quyết ngay trong chính đời sống hằng ngày của mỗi người phải không các bạn?

Bụt dạy rằng hạnh phúc là vấn đề thiết thực hiện tại, không phải là những ước mơ đẹp đẽ cho tương lai, hay những kỷ niệm êm đềm trong quá khứ. Chính cách sống trong giây phút hiện tại quyết định phẩm chất hạnh phúc của mỗi người.

Ngài dạy trong kinh Samyutta Nikāya rằng: "*Không nên phiền muộn hỏi tiếc những gì đã qua, không nên tò mò tìm hiểu những gì chưa đến. Hãy sống trong hiện tại*".

Nhiều lần Đức Phật từ chối trả lời những vấn đề về nguồn gốc vũ trụ và con người. Ngài dạy rằng, một người đi rừng bị trúng tên độc, từ chối không cho thầy thuốc nhổ tên để băng bó, cứu chữa, ông ta khu khu đòi trước tiên phải biết cho bằng được kẻ nào bắn tên, thân thể y ra sao, anh ta sinh trưởng ở đâu v.v. Nhưng đợi cho đến khi được trả lời thỏa mãn thì anh ta đã mất mạng từ lâu rồi, làm sao cứu chữa được.

Mục đích của đạo Bụt không phải để thỏa mãn trí tưởng tượng của con người, mà chỉ nhằm "*chuyển mê khai ngộ, ly khổ đắc lạc*" cho con người. Và người muốn được chuyển mê khai ngộ, ly khổ đắc lạc không thể chỉ cả tin, chấp nhận hay tìm hiểu suông giáo lý của Bụt mà phải quán chiếu sâu rồi thể nghiệm xem có đúng là con đường chuyển hóa thật sự đem lại giác ngộ giải thoát, an lạc hạnh phúc cho mình và cho người hay không?

Bụt dạy nguyên nhân của mọi đau khổ là vô minh và ái dục, hay nói một cách khác chính tham lam, sân hận, si mê là nguồn gốc của mọi tranh chấp, oan trái để rồi đem lại những lo âu, sầu muộn, bất mãn. Đó chính là những yếu tố làm cho đời sống thoái hóa và khổ đau.

Đại sư Ānanda nhấn mạnh: "*Bí quyết của một đời sống thành công và hạnh phúc là luôn luôn làm những việc cần làm trong hiện tại, không thắc mắc tương lai, không hỏi tiếc quá khứ*". Nguyện vọng của con người là làm sao để sống một đời sống hạnh phúc, mà bí quyết để tạo nên hạnh phúc phải được thực hiện ngay trong hiện tại.

Tuy rằng mục đích tối hậu của đạo Bụt là chứng ngộ Niết Bàn, nhưng ta đã thấy rõ, mục đích thực tế nhất vẫn là „giảm bớt, thoát khỏi khổ đau, đạt đến an lạc“. Vì nếu ngay bây giờ ta sống an vui tự tại, thì ngày mai, tương lai, ta cũng sẽ sống an vui tự tại tiếp. Hiện tại ta được thanh tịnh, không còn phiền não khổ đau thì đó chính là cứu cánh Niết Bàn rồi. Cho nên suy cho cùng, tiền tài danh vọng tuy cũng cần thiết trong cõi ta bà này, nhưng nó không phải là yếu tố tiên quyết cho một đời sống hạnh phúc. Mà một tinh thần lành mạnh an vui mới đem lại hạnh phúc, trong đó không có mặt của tham lam dục vọng, sân hận oán thù hay si mê lầm lỗi.

Trong kinh cũng đã ghi lại lời dạy của Bụt: "*Lành thay thân được trong sạch. Lành thay khẩu được trong sạch. Lành thay ý được trong sạch. Lành thay tất cả đều trong sạch.*" Cho ta thấy, bí quyết của một đời sống hạnh phúc là một đời sống thanh tịnh, trong lành. Nghĩa là không bị ô nhiễm bởi Tham Sân Si trong mọi sinh hoạt của thân, miệng và ý. Và Bụt dạy tiếp: "*Hạnh phúc thay, ta sống*

không tham giữa cuộc đời đầy tham ái! Hạnh phúc thay, ta sống không sân giữa cuộc đời đầy sân hận! và hạnh phúc thay, ta sống không mê giữa cuộc đời đầy mê muội!”

Viết đến đây, tôi chợt nhớ, lúc xưa được đọc qua Tứ Thư của Đức Khổng Tử, Ngài cũng đã dạy rằng, mọi người phải biết:”*Tu kỳ thân, chánh kỳ tâm, thành kỳ ý*” thì mới mong gia đình trong ấm ngoài êm, ra ngoài xã hội thì đất nước luôn thịnh trị thì sợ chi mà không được thiên hạ thái bình.

Là con Bụt, mọi người đều rõ: Đạo Bụt luôn cổ súy tinh thần hòa hợp, không quay lưng với thế sự mà còn dẫn thân tích cực vào cuộc đời, vào nếp sống con người ở từng địa phương, phong thổ để chuyển hóa, xây dựng một cuộc sống cao đẹp, thánh thiện, nhân bản hơn.

Tinh thần nhập thế của đạo Bụt có nghĩa là không phải chỉ lo tu học Phật pháp mà thờ ơ với đời, cũng không phải sống với đời mà xa rời đạo. Tổ Huệ Năng đã có bài kệ như sau:

Phật pháp tại thế gian

Bất ly thế gian giác

Ly thế mich Bồ đề

Kháp như cầu thổ giác

Có nghĩa là Phật Pháp ở ngay thế gian này chứ không ở đâu xa lạ: Không lìa thế gian mà có sự giác ngộ. Đức Bụt giác ngộ ngay nơi thân này, cảnh này. Vậy thì ta giác ngộ cũng là giác ngộ ngay nơi thân cảnh này. Thí dụ như ngay trong thân này ta biết cái nào là giả, cái nào là thật, thấy được chân tánh của mình thì đó là giác ngộ. Ngay nơi cảnh này, ta biết cái gì là tướng duyên hợp, biết rõ nó thì đó là giác.

Ta thật đã rõ: sự tiến bộ văn minh không ngừng của xã hội ngày nay không giải quyết được những nỗi khổ, niềm đau để giúp con người sống an lạc, hạnh phúc. Nhưng tinh thần đạo Bụt có khả năng đáp ứng nhu cầu tu học để đi đôi với đời sống tâm linh hài hòa của con người trong mọi lãnh vực. Đạo Bụt luôn mang Từ Bi và Trí Tuệ soi sáng thế gian. Vì vậy, tư tưởng Đạo Bụt đi vào cuộc đời cần được hỗ trợ vun bồi xây dựng và phát triển.

Các bạn thân mến,

Hiểu được như thế rồi, ta không nên dành thì giờ để tưởng tượng về kiếp sau, kiếp trước hay thiên đàng địa ngục nữa, mà trở về nắm lấy cốt lõi thiết thực của Đạo Bụt, nhớ lại những lời Thầy Cô đã dạy bảo, đã gieo trồng trên mảnh vườn Tâm từng xác xơ, cằn cỗi ngày trước của ta, miên mật ngày ngày tưới tẩm, chăm bón những hạt giống tốt lành với những phương tiện, yếu tố mình đang có để một ngày kia, sớm muộn gì những cây Bi Trí sẽ lớn lên, đơm bông kết trái và ta có khả năng cứu độ chính ta và mọi loài vượt ra cõi khổ. Và khi đó ta sẽ an yên mỉm nụ cười vi tiếu khi lật từng trang, từng trang của quyển sách “*Tri kỷ của*

Bụt“ mà Sư Ông đã cống hiến cho đời. Và khi ấy chắc ta sẽ hiểu rõ hơn: “*Ta có phải là tri kỷ của Bụt không?*”.

Phước đức lớn của tôi trên con đường tu tập là có cơ hội được Sư Ông TNH và quý Thầy cô đệ tử đưa đường chỉ lối trong cuộc đời nhiều hệ lụy này. Sư Ông yêu kính đã sống cả đời rất giản dị, dùng thân giáo mình để dạy hàng đệ tử luôn vì hạnh phúc của muôn người, trau dồi đức hạnh để hướng dẫn mọi người pháp môn tu tập theo hướng nhập thế tích cực, tạo nguồn cảm hứng để chế tác những năng lượng hầu chuyên hóa, phụng sự chúng sanh đến với đời sống an lạc, thanh thoi ngay trong hiện tại bằng con đường chính mình thực nghiệm như câu dạy dò muôn thuở của Sư Ông: “*Không có con đường nào đi đến Hạnh phúc, Hạnh phúc chính là con đường*“ Thật tuyệt vời!

Hiên trúc – Cuối hè 2023
Tâm Hải Đức

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:
<http://www.vietnamvanhien.org/TamHaiDuc.html>

www.vietnamvanhien.net

